OREDOWNIK POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Abonament:
kwartalnie: w ekspedycji . . . . 180.00 mk.
miesięcznie na poczcie . . . . 60.00 mk.
numer pojedyńczy . . . . 10.00 mk.

Dział urzędowy ⊟ nieurzędowy

Koźmin, środa dnia 11-go stycznia 1922 r.

Ogłoszenia:
wiersz nonparelowy lub miejsce jego . . . . . . 5.00 mk.
wiersz reklamowy w dziale nieurzędowym . . . . 10.00 mk.
Dla ogłaszających z poza powiatu 50 % więcej

Nr. 3 | **Za redakcję:** Dział urzędowy: Starostwo; nieurzędowy: E. Kraszewski w Koźminie. Wychodzi 2 razy tyg. Ogłoszenia przyjmuje sie do wtorku i piątku godz. 9 przedpoł. | **Druk:** ZAKŁAD GRAFICZNY EDWARDA KRASZEWSKIEGO w KOŹMINIE. Nakład własnej księgarni. Telefon 34. Adres telegraficzny: Orędownik Koźmin | **Rok 35**

Dział urzędowy

Nr. 19. **Rozporządzenie Ministra b. dzieln. pruskiej o nowym sposobie opodatkowania papierosów ogłoszone zostało dnia 17. grudnia b. r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej nr. 101.**

Od tego dnia obowiązuje podwyższony podatek. Zapasy papierosów z dnia 18. grudnia 1921 ponad 1000 sztuk i tytoniu cienko krajanego ponad 500 gr. mają być zgłoszone w 14 dniach do dodatkowego opodatkowania.

Ministerstwo b. dzielnicy pruskiej
Departament Spraw Wewnętrznych
Naczelnik Wydziału.
— 5 a II 2974/21 —

Powyższe rozporządzenie podaję do wiadomości i zastosowania się. — Nr. dz. 213/22 St I. —

Koźmin, dnia 5. stycznia 1922 r.

Starosta.
w z. Andrzejczak.

Nr. 20. **W roku 1922 odbędą się w tutejszym powiecie następujące jarmarki:**

w **Koźminie** dnia 19. stycznia 1922 r. jarmark ogólny
" " " 9. marca 1922 r. jarmark na konie i bydło
" " " 25. maja 1922 r. jarmark na konie i bydło
" " " 10. sierpnia 1922 r. jarmark ogólny
" " " 12. października 1922 r. jarmark na konie i bydło
" " " 7. grudnia 1922 r. jarmark na konie i bydło
w **Borku** dnia 15. marca 1922 r. jarmark ogólny
" " " 5. lipca 1922 r. " "
" " " 20. września 1922 r. " "
" " " 15. listopada 1922 r. " "
w **Pogorzeli** dnia 15. marca 1922 r. jarmark ogólny
" " " 19. maja 1922 r. " "
" " " 28. września 1922 r. " "
" " " 15. listopada 1922 r. " "

Ewentualne zmiany dat będą w właściwym czasie ogłoszone — L. d. 4538/21 St. I. —

Koźmin, dnia 3. stycznia 1922 r.

Starosta.
w z. Andrzejczak.
Starszy Sekretarz powiatowy.

Nr. 21. Ponieważ i w ubiegłym roku cały szereg pożarów wywołany został przez dzieci pozostające bez nadzoru, **przypominam ponownie następujące środki ostrożności celem uniknięcia pożaru**

1. Zapałki i inne przedmioty do wzniecenia ognia należy tak zachować, aby ich dzieci będące bez żadnego dozoru żadną miarą dośięgnąć nie mogły.

2. Próżne pudełka od zapałek należy natychmiast zniszczyć.

3. W czasie pracy w polu, gdy się największa część osób dorosłych na polu znajduje należy przed odejściem wygasić zupełnie ogień w piecach i ogniskach, zapałki pozbierać i zamknąć.

4. Przedmioty łatwo zapalne znalezione w posiadaniu dzieci należy im natych miast odebrać i zniszczyć.

5. Tylko osoby dorosłe ile możności powinny kupować zapałki, dziećmi należy się tylko w ostatecznej potrzebie do tego posługiwać.

6. Po zapadnięciu zmroku nie powinny dzieci choćby i z bezpiecznemi latarniami - chodzić do stajen, obór lub stodół.

Powyższe punkty należy ogłosić kilkakrtnie na zebraniach gminnych

Również proszę panow nauczycieli, by zechcieli w odpowiedni sposób dzieci szkólne upominać i na przykładach wykazywać niebezpieczeństwa, jakie im i własności innych przez nieostrożne obchodzenie się z przedmiotami zapalnymi zagrażają.

Dalej upraszam zarządy gminne i dominjalne, aby zbadały natychmiast urządzenia do gaszenia ognia, w razie potrzeby, dały je naprawić lud uzupełnić i zawsze w pogotowiu je utrzymywały. — Nr. dz. 2/22. S. O. I. —

Koźmin, dnia 4. stycznia 1922 r.

Starosta.
w z. Andrzejczak.
starszy Sekretarz powiatowy.

Nr. 22. **Dotyczy licencji ogierów.**

Niniejszem podaję do publicznej wiadomości, że w myśl art. 5 rozporządzenie policyjnego z dnia 10. grudnia 1892 r. dotyczącego licencji ogierów (Orędownik z roku 1893 str. 136 i n.) **termin licencji ogierów z powiatu Koźmińskiego odbędzie się w wtorek, dnia 17. stycznia 1922 r. o godz. 10-tej przedpołudniem na Nowym Rynku (targowisko) w Koźminie.**

Posiadaczy ogierów powiatu Koźmińskiego wzywam niniejszem do przedstawiania swoich ogierów we wyżej wyznaczonym terminie.

Panów Burmistrzów, przełożonych gmin i obszarów dworskich proszę powyższe natychmiast w zwykły sposób ogłosić. — L. dz. 87/22 St. I. —

Koźmin, dnia 10. stycznia 1922 r.

Starosta.
w z. Andrzejczak.
Starszy sekretarz powiatowy.

Nr. 23. Na sołtysa gminy Kromolice został na czas od 25. listopada 1921 r. do 24. listopada 1927 gospodarz Jan Naskrętski z Kromolic wybranym i zatwierdzonym. — L. dz. 1657/22 W. P. —

Koźmin, dnia 4. stycznia 1922 r.

Przewodniczący
Wydziału Powiatowego.
z polecenia
Andrzejczak.

Dział nieurzędowy

P. P. Obywatele miasta!

Z powodu opóźnienia oszacowania podatków państwowych na rok 1921 nie mógł dotychczas nastąpić wymiar podatków komunalnych. Oszczędną gospodarką zdołaliśmy opędzić ze zwyczajnych dochodów najkonieczniejsze wydatki w pierwszym półroczu. Na dalszy czas aż do uzyskania sum z podatków brak nam funduszów a zaciągnięcie większej chwilowej pożyczki nie leży w interesie miasta ani w interesie opodatkowanych obywateli, gdyż policzono procenty od długów przysparzają większe wydatki i opodatkowani muszą takowe na przyszły rok w powiększonych podatkach ponieść.

Zwracamy się zatem do opodatkowanych Obywateli i Instytucji zarobkowych z prośbą o wpłacenie na rachunek wymierzyć się mających podatków zaliczek w wysokości dziesięćkrotnego zeszłorocznego podatku dochodowego i przemysłowego, budynkowego, gruntowego i od wyszynku. Zaliczki te będą należycie kwitowane i po ukończeniu wymiarów zarachowane na wymierzony podatek.

Nadmieniamy, iż oszacowanie do podatków państwowych nastąpi na początku tego roku, prawdopodobnie razem z projektowaną jednorazową daniną państwową oraz podatkiem państwowem dochodowym na rok 1922 według nowej ustawy sejmowej. Dla obywateli zarobkujących, którzy pobierają zapłatę tygodniowo lub miesięcznie będzie zatem nadertrudnem wszystkie wyżej wymienione podatki w krótkim terminie zapłacić.

Koźmin, dnia 8. stycznia 1922.

Magistrat.

Zbliżenie handlowe z Rosją.

(Rz.) Pochylenie się Rosji sowjeckiej do Zachodu, wyraża tendencja polityki bolszewickiej do ustępliwości wobec zwalczanej niadawno burżuazji i kapitału, wreszcie ważne pytanie dla dzisiejszego rządu bolszewickiego, streszczające się w hamletowskiem być albo nie być, jeśli nie stworzyło jeszcze, to dajc możliwość stworzenia nowych warunków współżycia z sąsiadami z zachodu. Nieprzejednanie ustępuje miejsca rozwadze, a krwawe, lecz bezpożyteczne doświadczenia rządów sowjeckich, pomimo niechęcia przyznania się do przegranej batalji komunistycznej, nasunęły postulat konieczności jako jedyny środek do wyjscia z zawikłanych do niemożliwości stosunków wewnętrznych i zewnętrznych.

Sprzymierzeńcy nasi, bliżsi i dalsi, zdołali należycie ocenić punkt zwrotny. jaki się zaznaczył w polityce sowieckiej.

Tylko Polska, jedyna prawie sąsiadka Rosji z zachodu, posiadająca najdłuższą linję sąsiedztwa, zajmuje, o ile z głosów publicznych wnosić wolno, stanowisko **wyczekujące.**

Pominąwsze małe zaufanie do obecnego rządu sowieckiego, zachowującego się zawsze jeszcze burzliwie co jednak i roztropna dyplomacja może załagodzić, upatrują dwie ideowe przyczyny, które nas oddalają zamiast zbliżać.

Przedewszystkiem odgrywa tu dużą rolę sentyment narodowy, rozdrażnienie i żal, które przez cztery pokolenia karmiły polską duszę. Mogły być wzajemne ustępstwa, gdy się sposobność nadarzyła, ale zgoda mogła nastąpić dopiero po zadośćuczynieniu prawu — redde quod debes. Pokój ryski stworzył możliwe warunki do zgody politycznej. Przyjęliśmy je, złe czy dobre, i one dały nam podstawę do nowych stosunków. Krzywdy historyczne pozostają już tylko świadectwem historycznem. Dla nowego życia nowe drogi przerąbać należy.

Drugą ważną przyczyną, oddalącą nas od Rosji, jest niezawsze trafne pojmowanie jej życia dziejowego i zadań tego życia, objawiające się w polityce. Kalinka powagą swoją spopularyzował u nas pogląd, że zadanie polityczne Rosji są na Wschodzie, z czego wysnuwało się łatwo wniosek, że Polski zrzec się należy, bo tam, na Wschodzie czeka ją coś niesłychanie wielkiego. Nie będziemy mówić o tem — co mianowicie. Kalinka sformułował ten pogląd w okresie największego terytorjalnego rozszerzenia się Rosji. Zdobycze te, z wyjątkiem Kaukazu, były bardzo łatwe. Było to opieranie się mrówki łapie niedźwiedzia. Przypomnijmy sobie, że Jermak na czele kilkudziesięciu kozaków zdobył prawie cały sibir; po nim szły łatwe zwycięstwa nad Turcją, osłabiony długoletniemi wojnami z Polską, Murawjew zdobył kraj Amurski, Przewalski szedł od morza Kajspijskiego aż po granice Kobi, Chin i Indji.

W ten sposób już w drugiej połowie 19-go wieku utworzyło się państwo terytorjalnie olbrzymie, cywilizacyjnie stojące na niskim poziomie, ekonomicznie nadzwyczaj mało rozwinięte, ale posiadające nieprzebrane bogactwa przyrodzone. Był to bogacz, który nie wiedział, co robić ze swoimi skarbami. Posiadał wory złota, platyny, srebra, żelaza; ziemia rodziła mu zboże bez trudu, len i koponie rosły bujnie, las połowę państwa pokrywał, skóra nie miała prawie wartości. Kamczadał i Tunguz chodził i sypiał zaszyty w skóry, chłop rosyjski po pas w skórę ubierał się. Wszystko to posiadało wartość minimalną na targu wewnętrznym. Brakło środków do zużytkowania tych bogactw: kapitału, fabryk i kierowników fachowych.

Na Wschodzie zatem Rosja zdobywała wielkie obszary, wielkie bogactwa przyrodzone, ale w znacznym stopniu były to skarby martwe, wzbogacały wyjątkowo jednostki, ale nie państwo. Bogactwa przyrodzone Rosji w bardzo małym stopniu mogły być wewnątrz zużytkowann. Eksport do Japonji, Chin, Indji był fikcją ekonomiczną. Stamtąd nie można było spodziewać się ani kapitału, ani inteligencji fachowej. Ażeby te wielkie skarby Wschodu, jak fantastyczne skarby Sezamu, zużytkować u siebie lub nadmiar ich sprzedać, Rosja musiała szukać zbliżenia się do Zachodu, gdzie mogła znaleźć siły fachowe, kapitał, a dla nadmiaru surowców odbiorców.

Celem zatem polityki Rosji nie mógł być Wschód, lecz tylko Zachód, nie Azja Zauralska i Zakaspijska lecz tylko zachodnia Europa, i to nie Rumunja, Serbja, Bułgarja, lecz Niemcy, Francja, Anglja i Włochy. Środkiem ciężkości pociągającym ku sobie dążenia polityki rosyjskiej nie mógł być ani Władywostok, ani Port Artura, ani tembardziej Chiwa lub Buchara, lecz Zachód, skąd miała wszystkie kulturalne zdobycze za skarby przyrodzone, nieposiadające dla niej żadnej wartości. Ażeby te skarby zbywać potrzebne jej były Dźwina, Niemien, Rygawa, Mitawa. O te punkty już od XVI wieku rozpoczęła się walka z Polską. Piotr usadowił się nad Zatoką Fińską, a Katarzyna przez Polskę jeszcze bardziej zbliżyła się do Zachodu.

Nic się nie zmieniło dotychczas. Nie trzeba łączyć zdobyczy terytorjalnych na Wschodu i posiadania znacznej części tego azjatyckiego Wschodu dotychczas z polityką Rosji i łudzić się, że kiedykolwiek ta polityka musi być inna, niż zachodnia. Charakter tej polityki, pomimo klesk Rosji i eksperymentów bolszewickich nie uległ zmianie. Zmieniły się tylko warunki realizacji tej polityki.

Od Bałtyku Rosję odcięły trzy Państwa: Liwonja, Estonja, i Litwa. Wszystkie one są tworem stucznym. Pod tytułami państw samodzielnych kryją się stacje przeładunkowe angielskie. Ale i z chwilą, gdy się stosunki z Rosją uregulują, nie przestaną one być faktorjami angielskiemi, — z wyjątkiem Litwy, która uratować musi swoją samodzielność związkiem z Rzplitą Polską.

Polityka zatem Rosji nie przestanie być nigdy zachodnią i nigdy europejską. Od przedwojennych Niemiec i przedwojennej Austrji oddzieliły Rosję Polsk.

Rola nasza o tyle się przeto wobec Rosji zmieniła, że stając się z prowincji samodzielnem i niezależnem państwem, nie przestaliśmy być drogą tranzytową dla towarów z Rosji i do Rosji o znaczeniu pierwszorzędnem, ale mając przemysł, mimo wszystko, o wiele więcej rozwinięty niż w Rosji i mając warunki dalszego rozwoju, możemy także wziąść udział w wielkiej wymianie handlowej między Zachodem a Wschodem, między państwami zachodniej Europy a Rosją.

Gdy przed wojną rozwoj nasz przemysłowy był powstrzymany przez Prusy, Austrję i Rosję, obecnie tylko błahe powody mogą leżeć na drodze do zbliżenia się do tego, prawie największego w świecie zbiornika skarbów przyrodzonych, jakim jest Rosja i wzięcia udziału w wielkim ruchu gospodarczym, jaki polityka zachodnio - europejska ujęła w temat o budowy Rosji. Kto dobrowolnie zrzeka się udziału we wspólnej akcji lub krępowany starą rutynią ideową zwleka, tego miejsce zajmą inni.

Niewątpliwie, że Polsce przypadłaby tylko mała cząstka korzyści — silniejsi zwyciężają zawsze — ale nie mamy prawa wyrzekać się jej i przez niedbalstwo, sentymenty lub błędną orjętację ekonomiczną tracić teren pracy, wpływów i zysków ogromnego znaczenia dla przyszłości.

Tylko zbliżenie handlowe może nam otworzyć wrota do tej przyszłości. Z góry możemy być przeświadczeni, że walka z niemieckim wpływem będzie ciężka wobec wielkich zasobów niemieckiego przemysłu i siły fachowej, ale i otem pamiętać należy, że posiadamy bene, jakiego żadne z państw zachodnio - europejskich nie posiada: bezpośrednie stykanie się z Rosją, znajomość języka i znajomość terenu, na którym operować wypadnie.

Zdania i sentencje

Nieużyteczne życie jest przedwczesną śmiercią.

* * *

Czem zapach u kwiatów, ten duch u ludzi, stąd też wiele pięknych ludzi bez ducha, jak i wiele pięknych kwiatów bez zapachu.

* * *

Zaufanie ludziom jest roślina, która przez miłość bliźniego tak licho podlewaną bywa, że ostatecznie usycha.

Ruch w Towarzystwach.

Baczność Powstańcy. W niedzielę, dnia 15-go stycznia br o godz. $^1/_2$2 punkt odbędzie się roczne Walne Zebranie Tow. Powstańców i Wojaków na sali p. Grodzkiego. Ponieważ będzie na porządku obrad wybór nowego zarządu, winni się wszyscy członkowie z miasta i okolicy na zebranie stawić. Legitymacje należy zabrać z sobą. Zarząd

Szan. Druhowie i Druhny! W środę, dnia 11. stycznia 1922 r. odbędzie się **walne zebranie Towarzystwa gimn. Sokół o godz. 7$^1/_2$ wieczorem na sali p. Grodzkiego.** Uprasza się o liczne przybycie.

Towarzystwo gimn. „Sokół" w Koźminie.

„Czołem"

J. Ambroszkiewicz, prezes. Duszyńska, sekretarka.

Obwieszczenie!

Bardzo pilne!

Wyjazd zawodowych górników (w liczbie 40-tu) do pracy w kopalniach francuskich nastąpi w **czwartek, dnia 12-go stycznia r. b.** o godz. 4-tej po południu koleją z Koźmina do Poznania.

Niegórników (robotników) do transportu się nie przyjmuje obecnie, lecz poźniej.

Reflektanci na wyjazd zgłosić się winni w czwartek d. 12. b. m. pomiędzy godziną 1—3 w **Państwowym Urzędzie Pośrednictwa Pracy** celem zapisania się na listę.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy

Wujek, kierownik.

Walne Zebranie

Towarzystwa Urzędników Gospodarczych

na powiaty Krotoszyn, Koźmin, Gostyń, Leszno, Rawicz,

odbędzie się

w **Krotoszynie w hotelu Bazar**

w niedzielę dnia 15-go stycznia 1922 roku o godzinie 1-szej po południu

na które członków zaprasza

Za dyrekcją pow.: Haszkiewicz.

Obwieszczenie

dotyczące dozwolonych propozycji wyborczych itd. w sprawie wyborów do Rady Miejskiej w Koźminie dnia 29-go stycznia 1922 r.

Wedle prawa wyborczego wolno wyborcom wybierać nazwiska kandydatów na swych kartkach tylko z jednej z powyżej podanych propozycji, powinni się więc oświadczyć wyraźnie za propozycją pewną wymieniają o nazwiska swych kandydatów. Dobieranie nazwisk z różnych propozycji unieważnia wedle regulaminu wyborczego kartki wyborcze.

Przybieranie zaś „dzikich" t. j. osób niewymienionych w żadnej z propozycji publicznie ogłoszonych jest coprawda nieszkodliwem, ale nieważnem. Wystarczy, jeżeli na kartce poda się nazwisko osoby wymienionej na pierwszem miejscu jednego z spisów propozycyjnych lub nr. listy.

Kilka kartek oddanych z różnemi nazwiskami na każdej z nich są nieważne. Kartki zawierające wyłącznie nazwiska osób innych jak w propozycjach wyborczych podanych są nieważne.

Propozycje wyborcze.

Lista nr. I. czyli Dr. Błażejczyka.

1. Dr. Tomasz Błażejczyk lekarz powiatowy
2. Walenty Borowski rolnik
3. Maksymiljan Lewandowicz mistrz rzeźnicki
4. Edmund Rybakowski kupiec
5. Jan Wagner starszy sekretarz sądowy
6. Jan Ambroszkiewicz mistrz cukierniczy
7. Edward Kraszewski właściciel drukarni
8. Józef Marciniec dyrektor szkoły ogrodniczej
9. Ludwik Krystek właściciel fabryki
10. Jan Misiak rólnik Biały dwór
11. Mieczysław Jaworowicz kupiec
12. Stanisław Domicz rolnik
13. Walenty Banachowicz mistrz stolarski
14. Wincenty Wojcieszyński kupiec
15. Alexander Haendschke mistrz ślusarski

Lista nr. II. czyli Janickiego — Biały Dwór

1. Janicki Franciszek rolnik Białydwór
2. Piotrowski Józef rolnik Koźmin
3. Baszyński Jan rolnik Tatary
4. Kromolicki Tomasz kupiec Koźmin
5. Garbarek Michał rolnik Białydwór
6. Rzepczyński Wacław rzemieślnik Koźmin
7. Kaczmarek Piotr rolnik Białydwór
8. Bączyk Piotr maszynista Koźmin
9. Bielawny Kaźmierz rzemieślnik Koźmin
10. Wierzowiecki Stanisław rolnik Tatary
11. Pawłowski Franciszek ceglarz Koźmin
12. Bryl Wincenty rolnik Białydwór

Lista nr. III. czyli Maksymiljan Matuszkiewicz

1. Maksymiljan Matuszkiewicz handlarz
2. Maksymiljan Ciesiółka mistrz stolarski
3. Łukasz Sroka rolnik Białydwór
4. Ludwik Krzymiński mistrz szewski
5. Karol Dziurla mistrz piekarski
6. Roman Gawroński handlarz
7. Franciszek Cholewiński mistrz kowalski
8. Leon Wyduba handlarz
9. Michał Kurzawski rolnik
10. Stefan Bentkowski fabrykant
11. Jan Wuttke handlarz

Lista nr. IV. czyli Grobelnego.

1. Grobelny Wojciech, kolejarz
2. Dr. Synoradzki, Telesfor lekarz praktyczny
3. Jacek Michał, kierownik spółki Zgoda
4. Wujek Michał kierownik Urzędu Pośred. Pracy
5. Smigielski Jan ślusarz
6. Pieszała Jan, robotnik
7. Damazyniak Józef, kontroler kasy chorych
8. Stawowiak Józef, maszynista
9. Ziębicki Jan robotnik
10. Kubiak Jan robotnik
11. Matysiak Jan robotnik Białydwór
12. Precz Marcin robotnik
13. Bąk Jan kolejarz
14. Gęszczak Józef kolejarz
15. Szymkowiak Jakób robotnik
16. Dudziak Szczepan robotnik
17. Wygralak Piotr robotnik
18. Budziak Franciszek robotnik

Zarazem przypominamy, że wybory odbędą się **w niedzielę, dnia 29. stycznia 1922 r. od godz. 9-tej rano do godz. 6-tej popołud.**

Dla wyborców:

A. z nazwiskami rozpoczynającemi się literami A do G włącznie w hotelu p. Mrozkowiaka
B. z nazwiskami H do K włącznie w Domu Katolickim
C. z nazwiskami L do R włącznie w hotelu p. Grodzkiego
D. z nazwiskami S do Z włącznie w hotelu p. Neumanna.

Koźmin, dnia 10. stycznia 1922 r.

Komisja Wyborcza.

Nowakowski.